

Vanaf het voorjaar van 1943 tot aan de septemberdagen van 1944 nemen terreur en verzet verder toe. De steeds strenger wordende maatregelen van de Nazi's en het toenemend verzet vanuit de bevolking schept een klimaat dat in december 1943 een van de inwoners van Breugel fataal wordt.

Burgemeester Schoepp in kamp Vught, juli 1944

EEN CALAMITEIT MET ERNSTIGE GEVOLGEN

1943/44

Henk Veeneman

Het loopt anders, hij komt nooit meer terug

De reactie van Duitse zijde op de moord laat niet lang op zich wachten. Enkele dagen later, in de laatste dagen van december 1943 wordt een tiental inwoners van Son en Breugel opgepakt, onder wie burgemeester Schoepp, wethouder Van Heeswijk en de gemeenteontvanger Van de Laar. Wethouder Latijnhouwers weet uit handen van de 'Grüne Polizei' te blijven en duikt onder in Sint-Oedenrode. Meester Beelen, hoofd van de Breugelse school weet op spectaculaire wijze te ontsnappen, zit een aantal maanden ondergedoken in Son en Oirschot en vanaf april 1944 tot mei 1945 in Driebergen, waar hij de Hongerwinter van nabij meemaakt.

De gearresteerde personen worden in een vrachtwagen gezet. Onderweg vragen ze zich af waar ze heen worden gebracht, bang als ze zijn dat de bestemming het concentratiekamp in Vught is. Min of meer tot hun opluchting worden ze geïnterneerd in het seminarie 'Beekvliet' in Sint-Michielsgestel, dat als gijzelaarskamp is ingericht en als minder streng geldt.

Sommige gijzelaars, onder wie wethouder Van Heeswijk, verblijven daar enkele maanden. Anderen kunnen pas in september weer naar huis. De burgemeester en de

gemeenteontvanger worden in april 1944 overgebracht naar het concentratiekamp in Vught en op 14 september, bij de nadering van het Engelse leger, naar het concentratiekamp Amersfoort, waar zij ternauwernood aan het vuurpeloton ontsnappen.

Gemeentesecretaris Henk Veeneman wordt per 1 januari 1944 als plaatsvervanger van de burgemeester aangesteld, een weinig benijdenswaardige positie. Hij moet hard werken om aan de steeds hardere eisen van de Duitsers te kunnen voldoen. Het is nooit genoeg voor de Duitse Kommandantur. Begrijpelijk want Duitsland is de oorlog aan het verliezen. In het voorjaar krijgt Veeneman het bevel om inwoners aan te wijzen, die de Duitsers gaan helpen, o.a. bij de aanleg van een kustverdediging in Zeeland. Net als een aantal burgemeesters uit de omgeving, weigert hij zijn medewerking. Sabotage, vinden de Duitsers, een oorlogsmisdad. In juli 1944 wordt hij gearresteerd en gevangengezet in het concentratiekamp Vught. Het einde van de oorlog lijkt nabij, de vrijheid lonkt, er is hoop dat hij spoedig weer thuis is, maar het loopt anders. Henk Veeneman komt nooit meer terug en sterft op 14 april 1945 in het concentratiekamp Mauthausen, drie weken vóór de Duitse capitulatie.

In het parochiememoriaal beschrijft de Breugelse pastoor dat deze inwoner als buurtboerenleider, als plaatselijke vertegenwoordiger van de 'Landstand' was aangesteld door de Duitsers. De moord werd uitgevoerd door twee onbekenden, waarschijnlijk van de ondergrondse actie, met twee revolvergeschoten, terwijl het slachtoffer te midden van zijn kinderen naar de radio zat te luisteren. De man had daarna aanstonds, in het bijzijn van twee getuigen zijn dwaling herroepen en mocht diens gevolge de Sacramenten ontvangen. Hij had gebiecht, ontving het heilig Oliesel en werd vervolgens naar het Binnenziekenhuis in Eindhoven vervoerd, waar hij de volgende morgen overleed. Enkele dagen later vond in Breugel de uitvaart plaats. Het verslag in het Dagblad van het Zuiden vermeldde dat pastoor Van Vlokhoven de uitvaart leidde, het Gregoriaans koor zong en de kerk geheel gevuld was met gelovigen. Vanuit Eindhoven waren aanwezig burgemeester Pulles en wethouder Van Apeldoorn, (beiden lid van de NSB), gewestelijk boerenleider Zandée, stafchef Schils en vele Landstand-sympathisanten en NSB-ers. Ook burgemeester Schoepp was aanwezig, volgens het krantenverslag. Hij kon niet weg blijven. Tegen de verwachting in verliep alles zonder incidenten, aldus de pastoor.